

V. Mestnina.

Od razstavcev se bode pobirala mestnina, to je, plačilo za mesto ali prostor, kjer bode razstavil svoje reči. Ta mestnina bode znašala za vsak štirjašk meter (to je 10 dunajskih štirjaških čevljev stare mere):

- a) v obrtnijski palači v pokritem prostoru: na tleh ob stenah po 6 gold., na steni po 3 gld., na tleh za proste stojoče reči brez obzira na njihovo visokost po 12 gold.;
- b) na dvorišči obrtnijske palače po 4 gold.;
- c) v mašinski dvorani v zaprtem prostoru: na tleh po 4 gold., na steni po 2 gold.;
- d) v parku: zunaj 1 gold., na prostoru na razstavčeve stroške kriterijem po 3 gold.

Štirjaški meter prostora na tleh v poslopih daje le pravico na en meter prednje strani (fasade). Vsak razstavec zadobi s pridobitvijo stene se tikajočega prostora tla v obrtnijski palači pravico, rabiti dotično steno do $1\frac{1}{2}$ metra (4 čevlje in $\frac{7}{10}$ stare mere) od tal navzgor. Ako razstavec zahteva še kaj več višine, se mu bode mestnina po zgorej navedeni tarifi izmerila.

VI. Znižana mestnina.

Napravljalci skupnih razstav domačega drobnega blaga zamorejo v posebno ozira vrednih primerljivejših od glavnega razstavnega vodstva dobiti znižano mestnino; tudi razstavna deželna komisija bode kar je mogoče gledala na to, da se stroški v prid skupnih razstav prihranijo.

VII. Oproščenje mestnine.

Razstavci onih reči, ki zadevajo podobarsko ali slikarsko umetnost in razložbo „des amateurs“, nimajo plačevati nikakoršne mestnine za prostor na tleh ali stenah.

VIII. Znižana vožnina.

Južna in Rudolfova železnica ste za vožnjo razstavnih reči dovolili znatno znižano vožnino.

IX. Oproščenje colnine.

Ves razstavni prostor se spoznava za prosti tabor pod milim nebom, to je, za colnine prosto skladišče. Tudi reči, ki zadevajo avstrijsko državno samoprodajo, se smejo brez zadržka razstavljati.

X. Dopisovanje o razstavnih zadevah je poštine prosto.

V prvem oklicu je bilo že omenjeno, da je dopisovanje med razstavci in razstavno deželno komisijo poštine prosto. Neogibno potrebno je le to, da se na pismo postavi imé dopisnika in pa besede: „Velika razstava 1873. leta po službenem pozivu“.

(Konec prihodnjič.)

Gospodarske novice.

* Razstava kónj na Dunaji bode letos od 18. do 23. maja. Izvrstnim konjem se bodo delile premije. Tudi srečkanje se bode združilo s to razstavo. Kdor bode hotel lepih kónj kupiti, dobil jih bode tukaj na izbiri, ker se pričakuje veliko živine.

* Nemški čelbarji imajo v Salzburgu veliki (18.) shod, ki se začne 9. septembra in traja 3 dni (10., 11. in 12. septembra). Vse družbe kmetijske in udje njeni so povabljeni v ta zbor.

* Dve štipendiji za potovanje po svetu in opazovanje, kako drugod (v tujih deželah, posebno v severni Nemčiji), pridelujejo sočivje in zelenjad in dobra semena, pa tudi kako vrtnarijo, je c. k. ministerstvo kmetijstva tudi razpisalo za letos. Kdor tako po-

tovanjsko štipendijo v znesku 800 gold. dobiti želi, naj se oglasi pri c. k. ministerstvu kmetijstva, to pismo pa vloží kmetijski družbi svoje dežele do 15. maja tega leta, da ga izročí ministerstvu. Prednost pred drugimi prosilci imajo možje učiteljskega stanú ali taki, ki se še le za to učiteljstvo kmetijstva ali vrtnarstva pripravljajo. Po končanem potovanji morajo popisati svoje pozvedbe in skušnje.

Naprava svilodnega semena po celičnem načinu.

Spisal profesor Haberlandt,

voditelj c. k. svilorejskega poskuševališča v Gorici.

(Konec.)

3. Pripomočki k celičnemu plodenju.

Ko izlezejo metulji in ko zveš, kateri je samec ali samica, precej po tem moraš popolnoma osamiti posamesne pare, pa ne odlašaj tega kar nič, da se ne okuži drug od družega.

Jako pripravna sredstva, katerimi osamiš posamesne pare metuljev — enega samca in eno samico skupaj, so male vreče (žakeljčki) samo po $1\frac{3}{4}$ palcu dolge, narejene iz pajčolana. Predno pa se dene va-njo par, nategne se urno na valjček iz lesa; potem se pa dene noter par in zadrigne z motozcem. Take vrečice lahko obesiš na motoz, ki si ga napeljal po čez pod stropom v sobi; lahko pa si tudi narediš okvir, kakoršen je, na primer okoli peči, napraviš mu noge in napeljaš po njem znotraj motoz, na katerega obesiš tacih vrečic.

Takošne priprave ne prizadenejo mnogo stroškov; pa tudi zmotnjav se je s tem lahko ogniti svilorejcu. Jajčica se tu ne izgubavajo, da le pajčolan za vrečice ni prerdek; pregost pa tudi ne sme biti, da se metulja lahko prezračujeta; kakor sitovina naj je gost, da ju lahko opazuješ, če tudi ne oddrgavaš vrečice. Omenjene okvire lahko staviš k oknu, kedar je treba.

Par metuljev se še le potem preiskuje z drobno-gledom, ko sta metulja (samec in samica) vže ob življenju. Ta čas je najlože opazovati telesca v bolnih, kajti proti koncu se najbolj namnože. Preiskujeta naj se oba — samec in samica — in sicer ne vsak posebej, ampak oba skupaj. Ako bi pa hotel kdo še le pozneje preiskavati, varujeta naj se dobro, da ju žužki ne končajo. Med tem časom naj se vsak dan pazljivo nadzorujejo vrečice ter oprostujejo sovražnikov, ki so metulje morda vže napadli.

Malokdo izmed svilorejcev si bode sam kupil drobnogledno pripravo, kajti ova stekla so jako draga. Zato pa bodo s časom v posamesnih okrajih taki pregledovalci, katerim bo lahko dati metulje in dotična jajčica v pregled, ali pa se pošljejo goriškemu svilorejnemu pregledovalstvu, ki to urno, vestno in zanesljivo za malo plače opravlja.

4. Druga pota celičnega plodenja in njih dosedanji uspeh.

Po Pasteur-jevih načelih gotovo dobimo zdrav plod sviloprejk, pri katerih odgojevanji se oziramo na druge pogoje. Med te pogoje spada vsakako to, da dobro zdravi zarod varujemo bolnega zaroda. Pa tudi treba je varovati vsega blizo, kar bi moglo prinašati okuženost, na pr. take osebe, ktere imajo opraviti z bolnimi gosenicami itd.

Pasteur-jeva načela pa ne postopajo le proti lisasti bolezni, ona vrlo nasprotujejo tudi drugi svilorejni bolezni, ki jej pravimo zaspanost, in ki poleg lisaste bolezni močno preti sedanjemu svilorejstvu. Ta korist